

PROJEKT & KULTUR

nr. 105 --- november 2010

issn. 0901-8824

GENVEJ TIL UDVIKLING

www.gtu.dk

Skovej 24, 9510 Arden. Tlf.: 9856 2994. gtu_sekr@hotmail.com
Medlem af Den Internationale Emmaus-Bevægelse

Velkommen til Projekt & Kultur nr. 105!

Projekt & Kultur udgives af Genvej til Udvikling (GtU), tlf. - og fax-nr. 98 56 29 94
gtu_sekr@hotmail.com - www.gtu.dk
 Gironummer: reg.nr. 1551, kontonr. 0006300804.
 Fra udlandet sender man til IBAN-nr.
 DK6030000006300804.

Ansvarlig over for presseloven er formand Per Adelhart Christensen. Hvor intet andet angives, er teksten af Jørgen Olsen.

Indlæg til Projekt og Kultur nr. 106 skal være os i hænde tirsdag den 15. februar 2011. Vi skal gøre opmærksom på, at i 2011 vil alle fire numre være på 16 sider, fordi vi i 2010 udsendte to numre à 32 sider.

Projekt & Kultur trykkes på Huset i Århus i 180 eks.

Redaktionen ønsker at fremme bladets formidling og opfordrer til eftertryk med kildeangivelse. Med navn signerede artikler udtrykker ikke nødvendigvis foreningens holdninger.

Dette nummer indeholder:

3: Mødedeltagelser og udstillinger ...
 Mediemarkeringer.

4: **Status på lukningen af projektet**
Støtte til Udvikling
af Dialogturisme i Niger
 - af *Katrine Krogh Balslev, Per Christian Hougen, Isabelle Grignon, Jean-François Tronche, Jens Elgaard Madsen og Per Adelhart Christensen.*

5: **Postkort fra Nokoué-søen, Benin**
 - af *Patrick Atohoun*
 - *oversat af Birgit Vanghaug.*

6 – 7: **Kunst og u-landshjælp**
Foreningen afro-art.dk
overtager galleriet afro-art.dk
 - af *Frede Hansen.*

8: **Kooperativet i Amataltal**
 - af *Karl-G. Prasse.*

9 - 10: **Når klimaet viser tænder**
 - af *Poul Kruse.*

11 – 14: **Vi må omdefinere udvikling –
 ellers ender vi som generationen
 af græshopper, der spiste alt**
 - af *Mogens Buch-Hansen.*

15: **Fair Trade Butik Bazaren – det 17. år**
 - af *Anna Marie Jørgensen.*

Billedet på forsiden er hentet på www.afro-art.dk
 – maleriet er olie på lærred og hedder **Blå elefant**
 – kunstneren hedder Serge Aubert Mienandi og er født i Congo, men bor i Senegal.
 Læs mere om afro-art.dk på siderne 6 og 7!

Billedet på bagsiden er taget af Poul Tang og gengiver et væveri af **Kirsten Milthers**. Væveriet forestiller bofællesskabet Overdrevet, jf. artiklen på side 12, 13 og 14 i Projekt & Kultur nr. 104.
 .....

Hermed en stor tak til alle, som har sendt kontingenter og bidrag siden sidst!

Vi er for tiden 180 medlemmer.
 .....

Den samlede støtte til Kooperativet i Amataltal er i skrivende stund 7.501.574 kr. fra Danida og 1.394.657 kr. fra andre givere.

I de 7.501.574 kr. er ikke medregnet Danida-bevillingen på 6.500.000 til den aktuelle fase 3 i projektet.
 .....

Afrikansk julemarked på Frederiksberg

afholdes **søndag den 28. november kl. 13 – 17** i Den Gule Villa, Dirch Passers Allé 2, 1. og 2. sal. Sidevej til Finsensvej ved LIDL supermarked.

Bus 14 eller Metro til Lindevang St.

Genvej til Udvikling deltager med en stand

– med bl.a. varer, som kan ses på

www.gtu.dk/vareoversigt.htm

Der vil desuden være café samt musik og børneunderholdning med Moussa Diallo Trio

www.moussadiallo.com.
 Se endvidere www.danafrikakultur.dk
 .....

Usikkerheden i Sahel

Oplæg ved forsker Ulla Holm den **15. december**

kl. 17 – 19 i CARE Danmarks lokaler på

Nørrebrogade 66C, 1. sal, København N.

Om Al-Qâ'ida's terror og dens betydning for landene i Sahel + Frankrig, USA m.fl.

Arr. Venskabsforeningen Danmark – Niger.

Mødedeltagelser og udstillinger

14. september i Aalborg:

Jørgen Olsen deltog i stiftende generalforsamling i afro-art.dk. Læs nærmere på www.afro-art.dk og på side 6 og 7 i dette nummer!

16. september i København:

Marianne Dithmer deltog i møde om fortalervirksomhed hos foreningen Axis - med gæster fra Bolivia.

20. september i Århus:

Poul Kruse deltog i møde om indkomstskabende aktiviteter og minilån, arrangeret af Projektrådgivningen.

25.- 26. september i Øm Kloster ved Skanderborg:

Poul Kruse deltog i Ghana Venskabsgruppernes årlige weekendseminar, i år med temaet "Klimaændringer – og hvad så?" Læs side 9-10!

FN-forbundets formand
Jørgen Estrup
(foto: Jørgen Olsen)

30.- 31. oktober i København:

Arne Hansen og Jørgen Olsen repræsenterede Genvej til Udvikling (GtU) på landsmøde i FN-forbundet.

Desuden deltog følgende medlemmer af GtU i egenskab af individuelle medlemmer af forbundet: Christian Friis Bach, Jørn Boye Nielsen og Ole Olsen.

De tre sidstnævnte blev valgt til bestyrelsen og Arne og Jørgen til repræsentantskabet.

Varesalg: 1.679 kr.

Læs mere på FN-forbundets hjemmeside, www.una.dk!

FN-forbundets generalsekretær
Torleif Jonasson
(foto: Jørgen Olsen)

Rikke Bruun de Neergaard, individuelt medlem, og Linda Herzberg, Mosaik Troessamfund, på FN-forbundets landsmøde
(foto: Jørgen Olsen)

2. november i Hinnerup:

Poul Kruse holdt billedforedrag om tuaregerne og deres historie på Hinneruplund Aktivitets- og Ældrecenter – der var mødt ca. 70.

6. november på Frederiksberg:

Jørgen Olsen deltog i Ibis' generalforsamling, hvor det bl.a. blev oplyst, at Mali og Burkina Faso er under overvejelse som samarbejdslande for Ibis. Læs nærmere på www.ibis.dk/presse/showarticle.php?id=4748

Mediemarkeringer

Danmark sløjfer bistand til uddannelse i Vestafrika er overskriften på en kronik i dagbladet Information den 16. september 2010, skrevet af Ingrid Poulsen, som er medlem af Genvej til Udvikling.

Ingrid Poulsen er ansat som direktør for BØRNEfonden i Benin og har tidligere været programkoordinator for uddannelse på ambassaden i Burkina Faso og Danida-rådgiver i Niger. Læs kronikken på følgende link: www.gtu.dk/soeren_pind.pdf

En lappeløsning i Sahel – under denne overskrift fik GtU's koordinator, Jørgen Olsen, offentliggjort en blog på www.u-landsnyt.dk pr. 25. september; klik ind her: www.u-landsnyt.dk/blog/51/en-lappeloesning-i-sahel

Det svære kulturmøde – under denne overskrift fik GtU's koordinator, Jørgen Olsen, offentliggjort en blog på www.u-landsnyt.dk pr. 25. oktober; klik ind her: www.u-landsnyt.dk/blog/51/det-svaere-kulturmoeede

Status på lukningen af projektet Støtte til Udvikling af Dialogturisme i Niger

- af Katrine Krogh Balslev, Per Christian Hougen, Isabelle Grignon, Jean-François Tronche, Jens Elgaard Madsen og Per Adelhart Christensen, en projektopfølgings-gruppe nedsat af Genvej til Udviklings Diffa-arbejdsgruppe.

Projektet **Støtte til Udvikling af Dialogturisme i Niger** kom til en brat afslutning efter kun 5 måneders aktivitet. Det kunne man læse i Projekt & Kultur nr. 103 på side 9. Her følger en uddybning og status:

Projektrådgivningen bad i februar 2010 GtU om at lukke vores projekt "Støtte til Udvikling af Dialogturisme i Niger" på baggrund af GtU's indberetning om uregelmæssigheder i forvaltningen af projektmidler, først og fremmest i forbindelse med køb af bil. Da der opstod mistanke om svindel i slutningen af oktober 2009 iværksatte GtU straks en undersøgelse i Niger. Det viste sig, at projektets turismekoordinator, der også er direktør af Goondal Tours og grundlægger af NGO Initiatives & Actions, var ansvarlig for svindelen. Derudover havde vores nigeriske projektchef ikke levet op til sit ansvar om at føre tilsyn på GtU's vegne.

Det var ikke svindelen i sig selv, der førte til projektets lukning, men en fornægtelse af svindlen hos de ansvarlige, og sidenhen en modvilje mod at erkende de dokumenterede kendsgerninger, med flittig brug af falske rygter og personhetz. Konsekvensen blev et tillidssammenbrud mellem de projektansvarlige og GtU.

Samtidig afslørede I&A's passivitet i forbindelse med turisme-projektet – et projekt der foregik langt fra sekretariatet i Mainé-Soroa – at I&A er en svag samarbejdspartner. At videreføre projektet under disse vilkår var for risikofyldt, og i GtU's perspektiv, for stor en udfordring. Derfor valgte GtU at følge Projektrådgivningens beslutning om at lukke projektet.

En GtU-mission blev sendt til Niger i marts med det formål at sikre en forsvarlig lukning, herunder at få afklaret årsagerne til lukningen, for det svirrede med rygter blandt projektets mange aktører.

Missionen bestod af to GtU-medlemmer, bestyrelsesmedlem Jørn Kirkegaard og medlem af Diffa-arbejdsgruppen Per Christian Hougen, foruden to konsulenter, Kristina Due, og Abas Mallam fra Niger. De to konsulenter skrev efterfølgende hver især en rapport, på henholdsvis dansk og fransk.

De to rapporter har bidraget til at give et nuanceret billede af missionens mange møder, debatter og beslutninger.

Missionen har indgået en række aftaler. Aftalerne vedrører bl.a. tilbagebetaling af de midler, der er svindlet for ved bilkøb, samt overdragelse af et modtagelsescenter og skøde på grund i Mainé til NGO I&A. Det er aftalt med I&A at følge op på tilbagebetalingsaftalen.

Projektrådgivningen fandt at missionen havde gjort et godt og grundigt stykke arbejde, og havde kun ros til overs for rapporten og for aftalerne.

GtU er pt. ved at forberede den afsluttende revision, i Niger og i Danmark. I Niger har projektet allerede været igennem to revisioner, så der er kun tale om de sidste udbetalinger efter projektlukningen, samt en opgørelse over de tilbagebetalte midler.

Projektrådgivningen har bedt GtU dokumentere, at vi har taget ved lære af de fejl, der er begået. I forbindelse med kommende ansøgninger skal vi således fremlægge en strategi, der sikrer mod, at noget lignende sker.

Diffa-gruppen har taget hul på den nødvendige refleksion. Vores samlede afsluttende rapport til Projektrådgivningen har været en god anledning. Rapporten, som projektgruppen har brugt september og oktober på at skrive, har været et fællesprojekt.

Processen har ført til en fælles forståelse af, hvad der er sket, og der er opstået en fælles læring. Der er stadig behov for at udvide denne refleksion til den øvrige del af GtU, så erfaringerne kan omsættes til en egentlig strategi.

Billedet forestiller to piger i Mainé-Soroa og er taget af Jørn Kirkegaard.

Da det rene vand kom til søen
(foto: Javier Pradini, Emmaüs International)

Postkort fra Nokoué-søen, Benin

- af Patrick Atohoun, leder af Emmaüs Pahou, Benin og afrikansk repræsentant i Emmaüs Internationals forretningsudvalg
- oversat af Birgit Vanghaug.

I landsbyen Ahomey Gblon har der været rindende vand siden 6. juli 2010. 8.000 indbyggere er allerede forsynet, og mere end 70.000 personer, som er engageret i projektet, har mere end nogensinde har tillid til, at Emmaüs kan ændre situationen og forsyne de otte andre landsbyer omkring søen Nokoué med rindende vand.

ENDELIG! Glæden ved at se vores anstrengelser munde ud i et resultat ...

D. 6. juli 2010 vil blive husket. I 3 år indtil den dato er der blevet arbejdet ihærdigt på at hjælpe befolkningen med at klare problemerne med det sundhedsfarlige vand i søen. Og endelig lykkedes det Emmaüs at levere de infrastrukturer, som vil kunne ændre de lokale livsbetingelser. På denne dato fejrede vi åbningen af hanerne det første sted i projektet, Ahomey Gblon. En brøndgravning, 4 km kanaler, et vandtårn på 50 kubikmeter og 12 vandposter, der kan forsyne 8.000 landsbyboere med drikkevand (det kommer til at koste 0,03 euro pr. 35 liter), gratis toiletter, håndvaske og endda baderum med brusebad til lav pris: alt er der, lige til at bruge!

Det er med glæde jeg betror jer mine oplevelser: vi har arbejdet sammen for at overvinde de forhindringer, som uundgåeligt følger med et så ambitiøst projekt. Vi tog udfordringen op og beviste dermed, at folk som du og jeg, uddannede og ikke-uddannede, hånd i hånd kunne imødegå en menneskelig uretfærdighed.

Om det drejer sig om Emmaüs-grupper i hele verden, organisationskomiteen, håndværkere på byggepladsen, beboere, driftsledere, rådhusfolk eller andre eksperter, så er vi alle lykkedes med at virkeliggøre Emmaüs' værdier.

Vi kan nyde frugterne af vores arbejde, og som jeg sagde til befolkningen under indvielsen, så beror den fulde succes af projektet på borgernes fremtidige påpasselighed, på den enkeltes ansvarlighed: Forvaltningen skal varetages af beboerne og nu effektivt sættes i værk. Den første etape, at vandet er kommet til Ahomey, er nu fuldført. Lad os få det bedste ud af dette resultat og lad os samle os om at få det til at vare.

PS fra redaktionen af Projekt & Kultur: Projektet har gennem nogle år været en satsning for store dele af Emmaüs-Bevægelsen – med stor samarbejdsindsats fra mange medlemsorganisationer. Det beskedne bidrag fra Genvej til Udvikling var tre artikler i Projekt & Kultur nr. 94, som kan linkes til:

www.gtu.dk/emmaus_vandprojekt.htm

www.gtu.dk/ganvie.htm

www.gtu.dk/ngo_stat_strategi.htm

Kunst og u-landshjælp

Foreningen afro-art.dk overtager galleriet afro-art.dk

- af Frede Hansen, medlem af GtU.

Galleriet afro-art.dk, der hidtil har været drevet som privat firma, er pr. 1. november 2010 overgået til at være en forening. Det skyldes til dels, at jeg som kommende efterlønsmodtager har brug for at skulle modregne timer, men det sker også, fordi jeg gerne vil have andre inddraget i arbejdet. Og jeg er altså den, der for tre år siden startede afro-art.dk.

Kvindernes dag
– af Robinson Kimanathi, Kenya.

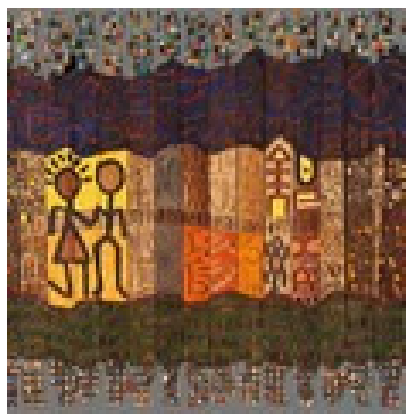

En vision om håb
– af Ritha Odopu, Uganda.

Jeg mener, at afro-art.dk har en vigtig betydning – ikke i kraft af galleriets størrelse – men i kraft af sin grundholdning til at hjælpe u-lande.

Et af de mennesker, som inspirerede mig i min ungdom var Abbé Pierre. Jeg hæftede mig ved hans pædagogiske holdning til de mennesker, som var havnet på samfundets bund. Han involverede dem i et arbejde, hvor de følte, at de havde værdi for andre mennesker. Når du føler, at du yder noget for andre, vokser du selv som menneske.

Med al respekt for de mennesker, der har arbejdet for u-lande i diverse NGO'ere, så er bagsiden af hjælpearbejde i mange tilfælde, at vi sender et signal om, at vi er de bedste (derfor skal vi hjælpe jer svage), og vi bidrager til en stigmatisering af de fattige i u-landene.

Et af de billeder, der er solgt: Relief i genbrugsmaterialer, brændt og malet. Kunstneren er Gerald Chukwuma, Nigeria.

Jeg har med afro-art.dk villet styrke oplevelsen af, at afrikanere er ressourcestærke. Det skal vi vide, og det skal de selv føle. Og den følelse fremmes bedst ved at tage imod kvalitetsarbejde – ikke ved, at vi vil belære dem om, hvad de skal gøre.

Afro-art.dk har satset på kvalitetskunst. Nogle kunstnere er så dygtige, at de ikke er nødlidende – de har skabt sig en god tilværelse i kraft af deres evner og flid.

Han kæmpede for vort land
– af Kizito Kasule Maria

En kunstner som Kizito Kasule Maria har et godt undervisningsjob. Han har brugt alle de penge, han har tjent ved at sælge malerier gennem afro-art.dk, på en skole, han har bygget op fra grunden, og som i dag er fuld af studerende. Andre kunstnere er meget fattige, men har talent, og afro-art.dk har hjulpet dem til at overleve. Det gælder fx Sam Kimemia fra Kenya.

Afro-art.dk har løbende udstillinger rundt om i landet. Lige nu er der en udstilling i Fredericia (Trinity Hotel and Conference-center) samt i november måned på Hjørring Bibliotek. Galleriet søger fortløbende nye udstillingssteder.

På en stiftende generalforsamling i Huset i Aalborg blev *Foreningen Afro-art.dk* stiftet.

Det koster 100 kr. om året at være medlem.

Man kan også melde sig ind i foreningens kunstcirkel og deltage i en årlig auktion, hvor kunstværker sælges til 25 pct. under normalprisen.

Jeg er valgt til formand for foreningen. Kasserer er Else Marie Vangsted, Brønderslev, og Jeanne Dyrskjøt fra African Danish Network i Aalborg blev valgt til bestyrelsen.

Med etableringen af foreningen skulle galleriets fremtid være sikret i mange år frem. Jeg håber, at medlemmer af GtU vil kigge på hjemmesiden og overveje et medlemskab.

Mange ansigter, mange farver, én verden
– af Chike Obeagu

Der er flere projekter i støbeskeen – bl.a. kommer Salum Kambi fra Tanzania til Danmark den 30. oktober i forbindelse med udstillingen i Hjørring.

Kunst bidrager til at give identitet. Kunst kræver kreativ tænkning – og kreativ tænkning er en forudsætning for udvikling. Kunst skaber kontakt mellem mennesker. Der er mange argumenter for at styrke kunsten. Der er mange argumenter for at blive medlem af afro-art.dk.

Se billedet på forsiden af Projekt & Kultur nr. 105, **Blå elefant** af Serge Aubert Mienandi, Senegal – www.gtu.dk/PK105-1.pdf

www.afro-art.dk

mail@afro-art.dk

Kooperativet i Amataltal

v/ Karl-G. Prasse.

Som flere gange omtalt i Projekt & Kultur, nærmer det igangværende udviklingsprojekt for Amataltal-zonen sig sin programmerede afslutning pr. 31. december 2010. Samtidig hermed trækker jeg mig ud af det daglige samarbejde med GtU, og dette bliver altså den sidste artikel i min krønikeserie om projektets udvikling. Jeg vil dog stadig fra tid til anden sende vigtige meddelelser til Projekt & Kultur.

Den politiske situation

Den 31. oktober afholdtes folkeafstemning i Niger om udkastet til en ny forfatning. Ifølge OIF (Org. Internationale de la Francophonie), der overvågede afstemningen, forløb denne "roligt" og under "acceptable forhold". Den uafhængige valgkomité (CENI) har meddelt, at forfatningen blev vedtaget med 90,18 % af stemmerne, ved en stemmeprocent på 52,65 %.

Arbejdet med forfatningen er trukket i langdrag siden militærkuppet den 18. februar, dels på grund af regntiden, som traditionelt er en stille tid på tre måneder, og dels på grund af stærk uenighed i den udarbejdende officersgruppe. Det endte da også med, at 4 officerer dagen før afstemningen blev arresteret beskyldt for forsøg på statskup. Om dette har noget på sig, er usikkert. Formentlig var der ikke tale om andet end at de fire var uenige i det vedtagne udkast.

Den fungerende præsident, Mahamadou Issoufou, bedyrer, at demokratiet fastholdes i den nye forfatning såvel som fuld adskillelse af den lovgivende, udøvende og dømmende magt. I øvrigt vil præsidentens mandat forblive tidsbegrænset. Præsidenten erklærer, at der vil blive udskrevet valg til den lovgivende forsamling samt præsidentvalg i 2011.

Islamistiske aktiviteter

I den seneste tid har den marokkanske Al-Qâ'ida-bevægelse (AQMI) støttet af lokale islamister intensiveret deres aktiviteter i hele det vestlige Sahara- og Sahel-område. Der har været gidseltagninger og trusler om flere og regeringerne har set sig nødsaget til at fraråde turisternes adgang til det nordlige Niger og Mali, inklusive Amataltal og Agadez samt Kidal

i Mali, da man ikke kan garantere for deres sikkerhed. Af samme grund har GtU's koordinator Jørgen Olsen set sig tvunget til at aflyse sin afsluttende inspektionsrejse til Amataltal.

Projektets status ved afslutningen

Efter oversvømmelseskatastroferne i 2009 er der sket en vis genopretning. I 2010 har den egentlige regntid været præget af indledende og afsluttende skybrud med en tørkeperiode indimellem, men til gengæld er der faldet en del regn efter den officielle regntids ophør, så græsgangene er regenereret ganske pænt og lover en nogenlunde problemfri vinter. Altså stadig unormale klimaforhold.

Den tosprogede skole og redaktionen af læsebøger

Projektet med at skabe en Nigers Historie på tuaregisk er nu gået ind i en afsluttende fase. I sommerens løb har undertegnede revideret teksten endnu en gang, ca. 150 sider. Resultatet er nu rundsendt til GtU's Agadez-gruppe, som er i gang med at læse den, samt til de nigeriske medforfattere, som vil vurdere, bl.a. om den tuaregiske tekst har den nødvendige læsbarhed og sproglige korrekthed.

Samtidig har undertegnede fået publiceret et bind tuaregiske prosatekster og et bind poesi på Videnskabernes Selskabs Forlag, begge i algerisk-tuaregisk dialekt (Hoggar). Alle tre bøger vil kunne anvendes som tuaregiske læsebøger for viderekomne i de tosprogede skoler i Niger og Mali.

Ved skolens genåbning den 1. oktober var indskrevet 99 elever. Kooperativet presser på for at få bygget 3 klasseværelser mere, så man har 6 i alt, altså et til hver årgang. Får man det, vil staten være indstillet på at bevilge tre lærere mere til skolen. Spørgsmålet er, hvor pengene skal komme fra. 3 klasser mere vil koste minimum 30 mio. CFA francs, dvs. ca. 342.000 kr. eller 45.600 euro, fuldt udstyret.

I øvrigt er skolebespisningen stadig mangelfuld. De internationale organisationer har ikke penge til det, men staten yder et bidrag og resten kommer fra Kooperativet og fra forældrebidrag.

Når klimaet viser tænder

af Poul Kruse, medlem af Genvej til Udviklings Agadez-arbejdsgruppe.

I samarbejde med NGO'en "Taghilt" (*der hidtil stort set har været identisk med CA, Kooperativet i Amataltal, men som ikke fremover er bundet til CA's geografiske område*) er GtU i gang med at forberede en ansøgning til et miniprojekt i et område, der omfatter Amataltal-zonen samt tilstødende områder, uden at dette på nuværende tidspunkt er præcist afgrænset.

Som arbejdstitel kalder vi det "brigadeprojektet", da ideen er, at der oprettes en "brigade" af unge mennesker, som under ledelse af professionelle murere skal tage del i genopbygningen af de mange huse, der blev ødelagt af de storme og regnskyl, der hærgede området for et års tid siden.

Målet er dobbelt:

- 1) at yde hjælp til nogle af dem der står med ødelagte bygninger
- 2) at indlægge en undervisning i byggeri og reparation for de unge, så de får en mulighed for at skabe sig en fremtid som iværksættere, eller evt. fortsætte i en formel praktisk uddannelse.

Meget tyder på, at der fremover vil blive brug for sådanne praktiske håndværkere.

For det første er der en tendens til, at flere og flere nomader ændrer livsstil fra at være egentlige nomader til at leve som halvnomader. Dette indebærer ofte, at man bosætter sig i en fast bolig og ikke længere nøjes med teltet som hjemsted. Desuden medfører fællesskabet i landsbyen, at der opføres en del bygninger med forskellige funktioner - skoler, mødelokaler, kornbanker og møller.

For det andet har de aktuelle klimaændringer medført, at udsving i klimaet med tørkeperioder og periodiske regnskyl, som tuaregerne altid har måttet leve med, er blevet mere og mere ekstreme og uforudsigelige end tidligere. Og klimaekspert er overbeviste om, at denne udvikling vil fortsætte.

Det betyder også at de unge murere skal lære at forstærke de sårbare bygninger, så de bedre kan modstå vejrligets ødelæggende kræfter.

Foreløbig består forberedelserne i at der kører en dialog mellem Taghilt og GtU om mulighederne for at iværksætte et sådant projekt. De mange års samarbejde mellem CA og GtU betyder, at der er en lang tradition for at lave ting sammen. NGO'en Taghilt har således et stort kendskab til området og mange personlige kontakter.

Men, er de unge klar til at gå ind i et sådant arbejds- og uddannelsesprojekt?

Ungdomsarbejdsløsheden er omfattende, og mange unge har forsøgt sig med små bijobs eller har søgt væk fra området for at lede efter arbejde. Andre har taget del i det nu afsluttede oprør. Og for tiden kan man frygte, at den islamiske terrorbevægelse, der vinder frem i ørkenområderne, kunne virke tiltrækkende på en og anden, der står helt uden muligheder.

Foreløbig har dialogen med projektkoordinator Ghabdouane Mohamed været positiv. Han ser "brigadeprojektet" som en god mulighed. Og han har gjort sig tanker om, hvordan det kan realiseres.

For GtU drejer det sig om at finde en balance, så projektet får en udformning, der kan tilgodese nogle (få) af de store opbygningsproblemer og samtidig uddanne de unge. Men det drejer sig også om at finde en model, som Danida er villig til at støtte.

Hvis brigadeprojektet lykkes, kunne man endelig forestille sig, at modellen kunne bruges i andre sammenhænge, f.eks. i forbindelse med havebruget med indførelse af vandbesparende teknikker og metoder til at hindre fordampning og udtørring.

Klimaændringer – og hvad så?

I det hele taget bør man i fremtiden sørge for, at der i udviklingsarbejde tages højde for de klimaændringer, der allerede har skabt store problemer.

(fortsættes side 10)

Når klimaet viser tænder

(fortsat fra side 9)

Det mener i hvert fald Poul Erik Lauridsen, der i dag leder CARE's internationale klimapolitiske arbejde, og det var han inde på i et foredrag på seminaret, "Klimaændringer – og hvad så?", som Ghana Venskabsgrupperne havde indbudt til den 25.-26. september 2010. Jeg deltog som repræsentant for GtU, og fik i løbet af weekenden nogle interessante vinkler på den aktuelle situation.

Det drejer sig først og fremmest om at **forstå og erkende**, at klimaet generelt har ændret sig, mener Poul Erik Lauridsen. Uanset diskussionen om årsagerne kan man fastslå, at klimaændringerne er her, og at de påvirker kloden. Og man kan desuden fastslå, at det er de dårligst stillede, der lider mest. Ikke mindst de fattige bønder i Afrika, og ikke mindst de folk der lever i det udsatte Sahel-bælte.

Temperaturen er steget med 1 grad, og al forskning viser, at den sandsynligvis vil stige yderligere de kommende år. Hvor meget, vil afhænge af, hvilke foranstaltninger der vil blive foretaget i nærmeste fremtid.

Konsekvenserne af denne temperaturstigning betyder, at tørkeperioder vil indfinde sig oftere end før i tiden, og temperaturændringerne har samtidig den effekt, at vejret i bredere forstand er blevet mere uforudsigeligt, og at ekstreme som orkaner, voldsomme regnskyl og oversvømmelser vil opstå oftere.

Derfor må kræfterne bruges på at **tilpasse sig** disse forhold. Og her understreger Lauridsen, at det er vigtigt at denne tilpasning både foregår **lokalt, i den enkelte landsby, regionalt, nationalt og globalt**.

Han var inde på nogle af de foranstaltninger man kan tage for at imødegå problemerne. I kampen for at sikre en afgrøde i gartneriet drejer det sig primært om at bevare jordens fugtighed. Det kan gøres ved at sprede plantemateriale mellem rækkerne, eventuelt så "ukrudt" mellem afgrøderne for at skabe skygge. Fritstående træer har også en gavnlig virkning. Men det lokale engagement må følges op af hjælp fra

myndighederne. Derfor er det vigtigt at styrke **fortalervirksomheden**.

Det gælder naturligvis også for andre katastrofesituationer. Og her var Lauridsen inde på problemerne omkring nødhjælp. Den er naturligvis afgørende for i det hele taget at overleve katastrofen.

Men desværre får nødhjælp ofte en negativ virkning, når det drejer sig om at få den lokale produktion i gang igen.

GV havde inviteret forskere og praktikere til at sætte emnet i perspektiv. Og selv om omdrejningspunktet var det nordlige Ghana, svarer problemerne meget godt til de vanskeligheder vi oplever i Niger, hvor de ekstreme vejrforhold blot er endnu voldsommere.

Abu Iddrissu, leder af miljøbeskyttelse i Nordghana, gennemgik de mange problemer, klimaændringerne skaber i Sahel-bæltet. Det er blevet meget vanskeligt at forudse, hvad der vil ske klimatisk, regntiden er ustabil, og tørkeperioder forekommer oftere.

Men han var også inde på faren for at disse problemer vil medføre regionale konflikter, hvor vand vil blive en ressource, der kan opstå kampe om, i lige så høj grad som det gælder for de egentlige energiressourcer.

Den sidste dag på seminaret beskrev to unge danske kvinder, Nina Tofte Hansen og Lærke Aaboe-Jacobsen helt jordnært, hvordan de havde oplevet afrikanske kvinders daglige indsats for at klare tilværelsen under de vanskelige forhold, og hvordan disse kvinder på mange måder imødegår de klimatiske udfordringer:

De vælger mere modstandsdygtige kornsorter, planter træer, komposterer planteaffald og dækker jorden mellem afgrøderne med planterester. De sparer på vandet, og genbruger det, hvor det er muligt.

Og den værste tid må de klare sig igennem med småhandel af produkter, de selv fremstiller. **"Klimaændringer"** – det havde de ikke hørt om!

Vi må omdefinere udvikling ellers ender vi som generationen af græshopper, der spiste alt

- af Mogens Buch-Hansen
- forord og fodnoter af Jørgen Olsen.

Som læserne vil have bemærket, bringer Projekt & Kultur normalt enten helt originalt stof eller artikler, som er oversat, typisk fra vort modernetværk Emmaus International eller den belgisk u-landsorganisation Operation Terre, som spillede en væsentlig rolle som inspiration til vores dannelse i halvfjerdsere.

Det er derfor ikke så lidt af en undtagelse, at vi på denne og de følgende sider bringer et indlæg, som blev offentliggjort som kronik i dagbladet Information mandag den 4. oktober og dernæst som indlæg i www.u-landsnyt.dk den 7. oktober. Redaktionen af Projekt & Kultur har indhentet tilladelse fra www.u-landsnyt.dk og fra Mogens Buch-Hansen.

Indlægget kan læses som en opfølging på artiklen **Fra danske bofællesskaber til globale solidaritetsbevægelser - bæredygtighed gennem konkrete eksempler og indstilling** på siderne 12, 13 og 14 i Projekt & Kultur nr. 104, www.gtu.dk/PK104-12-13-14.pdf

Begge indlæg handler om livsstil set i forhold til international udvikling, et emne, som Emmaus International, har forholdt sig til i teori og især i praksis, i det levede liv, siden bevægelsen blev stiftet i 1949.

*****

Mogens Buch-Hansen (63) er mag. scient. 1973 og lic. scient. (Ph.d.) 1976 i geografi fra Københavns Universitet. Har i hele sin professionelle karriere fokuseret på udviklingsproblematikken med landbrug og naturressourceforvaltning som kerneområder.

Var fra 1985 til 1989 chefrådgiver på det skandinaviske støttede Rural Development

Program¹ i Kenya og fra 1993 til 1996 Danida Senior Rådgiver i National Environment Commission² i Bhutan.

Ud over langtidsudstationeringer har han udført et stort antal kort tids konsulentopgaver, hovedsageligt i Østafrika og Sydøstasien.

Forskningsmæssigt koncentrerer han sig om landbrug og naturmiljø i en udviklings-sammenhæng, hovedsageligt i Afrika og Sydøstasien. Er desuden blogger på www.u-landsnyt.dk. Se også www.forskning.ruc.dk

Lektor ved Internationale Udviklingsstudier, Institut for Samfund og Globalisering på RUC siden 1976.

*****

Verden har hidtil bygget på den antagelse, at økonomisk vækst vil løse menneskehedens problemer og implicit³ antaget, at jo større økonomisk vækst, desto større lykke. Der har gennem historien været mange dissidenter⁴, som har haft religiøse, moralske eller andre "alternative" opfattelser af, hvad der skaber menneskelighed tilfredshed.

Udviklingstanken, som Præsident Truman officielt annoncerede med sin tiltrædelsestale i januar 1949, gav løfter til hele Den 3. Verden om en materielt bedre tilværelse end den fattige kolonistatus, de var ved at løsrive sig fra.

(fortsættes side 12)

¹ Landbrugsudviklingsprogram.

² Den nationale miljøkommission.

³ Underforstået.

⁴ "Afvigere" – uenige.

Vi må omdefinere udvikling

(fortsat fra side 11)

Siden da har udviklingsdiskursen og udviklingsindustrien fastlåst et Syd-Nord afhængighedsforhold, som i stedet for at skaffe økonomisk udvikling til de fattigste har gjort forskellene mellem rige og fattige endnu større. Dette på trods for, at milliarder af kroner er overført i u-landsbistand.

Der er behov for at nydefinere udvikling.

Nye tendenser har været undervejs siden sammenbruddet af efterkrigstidens verdensorden bestående af tre verdener.

Den anden verden brød sammen, symboliseret ved Berlin-murens fald i 1989, hvorefter de to supermagter ikke længere havde behov for at skaffe sig alliancer i Den 3. Verden.

En håndgribelig konsekvens heraf var, at USA halverede sin u-landsbistand fra 16,2 milliarder dollars i 1990 til 8,4 milliarder i 1997.

De såkaldte bløde donorer fortsatte med at øge bistanden og fastholde mantraet om at afhjælpe fattigdommen i de fattige lande.

Siden terrorangrebet på USA i 2001, hvor USA efterfølgende kraftigt øgede sin u-landsbistand, har alle donorer i stigende grad fokuseret på politiske projekter med god regeringsførelse, demokrati osv. Det har været på bekostning af produktive projekter inden for f.eks. landbrug, som hovedparten af befolkningerne i u-landene lever af.

Samtidigt med at de fattigste lande, ikke mindst i Afrika, er faldet yderligere bagud, fremviser nogle af de store u-lande, de såkaldte BRIK lande (Brasilien, Rusland, Indien og Kina), imponerende vækstrater sammen med lande, specielt i Sydøstasien.

Den økonomiske vækst har i høj grad medført en efterligning af den vestlige (amerikanske) forbrugsmodel med masser af kød, husholdningsmaskiner, fjernsyn, biler og computere blandt de nye forbrugsgoder.

Målt i faste priser var det globale forbrug i 2006 på 30,5 trillioner⁵ dollars og dermed steget 28 procent siden 1996 og mere end 6-doblet siden 1960. I samme periode er verdens befolkning kun vokset med en faktor 2.2.

Stigningen på 28 pct. inden for det sidste 10 år, vi har tal for, skyldes i vid udstrækning, at en ny global forbrugerklasse føjer sig til.

Man kunne jo så hævde, at så er udviklingsprojektet ved at lykkes og nu handler det bare om at få Afrika med.

Der er (mindst) to alvorlige problemer i denne udvikling.

Det ene er, at væksten er endnu mere skæv end den ulige udvikling, der har kendetegnet udviklingsepoken.

I de nye store og fremadstormende udviklingslande, der næsten rummer halvdelen af Jordens befolkning, har den rigeste femtedel mere end 60 pct. af den samlede indkomst og forbrug, medens den fattigste femtedel må nøjes med 3-4 pct.

Materiel fattigdom udvikler sig side om side med ekstravagant overforbrug. Det rører ved det andet alvorlige problem, nemlig den globale forbrugerisme.

---

⁵ En trillion er tallet for en million million millioner = 1.000.000.000.000.000.000 ... En trillion svarer på dansk til en milliard milliarder. Kursen på 1 dollar ligger aktuelt på omkring 5 danske kroner.

Den vestlige udviklingsmodel vi hidtil har promoveret⁶, bl.a. ved hjælp af u-landsbistanden, holder ikke i en verden, hvor Jordens ressourcer, økosystemer⁷ og atmosfære er begrænsede.

En lang række internationale organisationer er gennem de sidste par årtier fremkommet med den ene rystende rapport efter den anden om, hvor galt det står til med klodens ressourcer, når de skal holde til et stærkt stigende globalt forbrug.

I 2008 (midt i den økonomiske krise!) blev der på verdensplan solgt 68 millioner biler, 85 millioner køleskabe, 297 millioner computere og 1,2 milliarder mobiltelefoner!

De mange advarselsslamper, som har tendens til hurtigt at blive glemt (vi gider ikke høre om det!), kan opsummeres på en meget forsigtig måde, som det er gjort af det såkaldte Millennium Ecosystem Assessment.⁸

Det er en gruppe på 1.360 eksperter fra 95 lande, som i 2005 estimerede⁹, at 60 pct. af klodens økosystemer, der leverer services som klimaregulering, ferskvandsforsyning, absorbering af forurening i jord, vand og luft, fisk i havene og så videre, er ved at blive ødelagt.

Ødelagt så voldsomt, at ”planetens evne til at sikre disse økosystemers overlevelse for

fremtidige generationer, ikke længere kan blive taget for givet”.

Det såkaldte økologiske fodaftryk viser, at vi allerede bruger 1,3 jordklode og altså spiser af den naturkapital, der skulle gå i arv til fremtidige generationer.

Har vi ikke hørt alt dette før?

I 1970erne foregik en livlig debat om grænser for vækst, hvor neo-malthusianere¹⁰ gjorde opmærksom på, at Jordens ressourcer blev forbrugt med så stor hastighed, at mange af dem, og ikke mindst råolie, snart ville være brugt op.

Deres argumenter blev tromlet ned af den teknologiske og produktive ekspansion, som globaliseringen udgjorde fra 1980erne.

Neokonservative politiske kræfter med Margaret Thatcher og Ronald Reagan i spidsen var med til at bane vejen for den neoliberale økonomis dominans på alverdens universiteter og ikke mindst i finansministerierne.

Målet for den neoliberale økonomi er at optimere¹¹ den menneskelige nytteværdi, men den indregner ikke ressourceforbruget eller forureningen, der bliver skabt ved at optimere nytteværdien.

(fortsættes side 14)

---

⁶ Forsøgt at indføre, fremme, styrke.

⁷ Et økosystem bruges til at beskrive et komplet miljø i naturen med alle levende organismer og ikke levende elementer.

Det første grundprincip i økologi er, at hver levende organisme har et løbende og vedvarende forhold til ethvert andet element, der indgår i dens miljø. Derfor er det afgørende at se alle økologiske forhold som led i systemers udvikling.

⁸ Vurdering af økosystemet i det nye årtusind.

⁹ Formodede.

---

¹⁰ Efter den engelske befolkningsforsker og økonom Thomas Robert Malthus (1766 – 1834), mest kendt for sit pessimistiske syn på forholdet mellem befolkningsudviklingen og fødevarerforsyningen. Befolkningen ville altid leve på et eksistensminimum, hævdede Malthus. Dette fordi hvis de fik mere end dette, ville befolkningsvæksten bare tiltage, helt til man var tilbage på eksistensminimum.

¹¹ Udnytte til bristepunktet.

Vi må omdefinere udvikling

(fortsat fra side 13)

Den økonomiske rationalitet styres af "the economic man"¹², som er de konventionelle økonomers idealborger, der egoistisk søger at optimere egen nytteværdi uden hensyn til solidaritet, medfølelse eller andre bløde humanistiske værdier, såsom hensynet til fremtidige generationer.

Grænser for vækst debattørerne havde undervurderet den teknologiske kreativitet og måske ikke mindst skruppelløsheden i jagten på flere ressourcer, som globaliseringen udgjorde, støttet af den neoliberale økonomis stræben efter at optimere den materielle nytteværdi.

Hvordan kan vi undgå at blive generationen af græshopper, der spiste alt og efterlader intet?

Og hvordan kan vi leve op til u-landenes og ikke mindst de fremadstormende nye økonomiske supermagter som Kina, Indien, Brasilien, Sydafrika, Sydøstasiens etc. krav om en global demokratisk fordeling af muligheder for udvikling?

Netop dette er et af de centrale elementer i de pågående klimaforhandlinger, som i vid udstrækning var med til at få klimakonferencen (COP 15) i København til at ende så resultatløst.

Selv den største teknologioptimist vil næppe påstå at klodens ressourcer og økosystemer vil kunne bære en demokratisk udbredelse af den vestlige forbrugskultur til 9-10 milliarder mennesker ved midten af dette århundrede.

Den økologiske udfordring er derfor ikke en fjern fremtidsudsigt, som vi kan tillade os at skubbe til side til vi får bedre tid og råd.

Det bliver en kontant udfordring for vore børn og børnebørn.

Der er efter min mening tre store opgaver at tage fat på:

1)
Forskning og udvikling af grønne, bæredygtige teknologier må intensiveres. Det kan ikke undgå at blive rigeligt tilbagebetalt.

2)
En omdefinering af udviklingsbegrebet således at en tilstrækkelig, men ikke overflødig produktion og forbrug, kan udbredes globalt og demokratisk.

Det kræver en udvikling af økologisk økonomi som ser samfundsøkonomien som en delmængde af det økologiske system. Klodens ressourcer og økosystemer, inklusiv atmosfæren, er en endelig størrelse, hvor der kun tilføres solenergi.

Samfundsøkonomien kan ikke løsrives fra det økologiske system, som skal rumme den.

3)
En afskaffelse af (over)forbrugskulturen hvor menneskelig tilfredsstillelse opnås på anden måde end ved materielt forbrug.

Denne holdningsændring må nødvendigvis først og fremmest finde sted i de rige lande.

De nye generationer må, for deres egen skyld, overbevise politikerne om nødvendigheden af en sådan radikal¹³ forandring.

---

¹² Det økonomiske menneske.

---

¹³ Ordet "radikal" betyder oprindeligt "at gå til roden". I sammenhængen kan det nærmest oversættes ved "grundlæggende" eller "yderligtgående".

Fair Trade Butik Bazaren – det 17. år

- af Anna Marie Jørgensen

Fra Fair Trade Butik Bazaren vil vi gerne her sidst på året sende en hilsen og foreslå jer at købe jeres julegaver i en fair trade butik. Der er nu fair trade butikker i Vejle, Århus, Odense, Svendborg, Revsøre (Fyn), Nakskov, Roskilde, Høje Tåstrup, København Ø, København V, Hillerød og Allinge på Bornholm. Rigtig mange almindelige butikker har også en større eller mindre afdeling med fair trade producerede varer. Se www.fairtrade.dk!

Af *nye* ting har vi i Bazaren i år mange fine og hyggelige fildede varer fra En Gry og Sif, der siden 2009 har haft Fair Trade certifikat fra The World Fair Trade Organization, som også Bazaren er en del af. Foruden nisser og andre julerier har vi bl.a. nedenstående charmerende *teddybjørne*.

Scannet fra et katalog fra En Gry og Sif
www.engryogsif.dk

Lige som sidste år har vi en *fair trade julekalender* med chokoladehjerter i lågerne, i år produceres den dog kun af lys chokolade. Af andre *chokolader til jul* har vi et godt sortiment fra Divine Chocolate: Forskellige udgaver af fornem chokoladeovertrukket frugt (abrikos, mango eller brazil nut), samt små fine hjerter af 70 % mørk chokolade. Endvidere har vi forskellige plader på 100 g, f.eks. flødechokolade, orange flødechokolade, mørk chokolade med frugt og nødder, 70 % mørk chokolade med ingefær & orange, 85 % mørk chokolade, 70 % mørk chokolade samt hvid chokolade. Desuden har vi chokoladestænger på 45 g og små enkeltindpakke chokoladestykker på 4,2 g.

Fra Afrika har vi, foruden tingene fra Kooperativet i Amataltal i Niger, som Genvej til Udvikling importerer, bl.a. mange fine glasvarer af genbrugsglas fra Zimbabwe med traditionelle zimbabweanske mønstre, springstensfigurer, porcelæn af fajance med afrikanske dyremotiver og håndtrykte tekstiler i smukke, varme, farvægte farver. Vi får disse varer fra *Huset ved Havet* www.husetvedhavet.dk Fra Uganda sælges tasker, nederdele og lakovertrukne papirsmykker rigtig godt. Vi får dem fra Rice www.purestyleliving.dk. Fra Bolgatanga i Ghana sælger vi endda rigtig mange af de farvestrålende bolgakurve, som vi får fra Global Trade www.global-trade.dk. Vi har stadig store, fine stearinlys fra Sydafrika i både nordisk og afrikansk design samt roibos-te. Sort te og Nescafé får vi fra Tanzania.

Vi har naturligvis også mange varer fra andre verdensdele. F. eks. er farverige hængekøjer fra El Salvador og de mange forskellige kort af hvedestrå, hamp eller bomuld fra Bangladesh meget populære.

Fair Trade Butik Bazaren i Århus kan glæde sig over rigtig mange positivt indstillede kunder i alle aldre. Butikken er kendt af mange i byen som en god butik med mange spændende og anderledes varer. Året 2009 blev trods finanskrisen og længerevarende ombygninger i vores nabolag et godt år for os, idet vi stort set havde samme omsætning som i 2008. Indtil nu er 2010 også gået godt. Nu er vi så selvfølgelig spændt på, om julehandelen i år bliver lige så god eller helst bedre end sidste år, hvor vi havde et meget fint salg i december.

Af begivenheder i 2010 vil vi nævne, at vores formand Poul Roed Kristensen i vinter arrangerede en studietur til Bangladesh for at besøge nogle af de mange grupper, der producerer fair trade varer, som vi sælger. Han fortæller, at det går fremad i Bangladesh, og at de unge ikke mere som før vil fortsætte i forældrenes spor - de vil have en uddannelse. Ved den årlige Verdens Fair Trade Dag i maj havde vi besøg af Thomas Fenger, der var med til at starte U-landsimporten i sin tid, hvilket han fortalte om.

Thomas Fenger
(foto: Poul Roed Kristensen)

Vi havde også en bod på gaden, her fokuserede vi på producenterne i Chile, fordi mange af dem havde fået deres værksteder mere eller mindre ødelagt ved det store jordskælv i vinter. Heldigvis havde ingen mistet livet.

Fra Holstebro har vi fået en hilsen fra Hanne Jakobsen, som i mange år har skrevet om Bazaren til Projekt & Kultur. Det er lykkedes hende at leje et lokale til en ny fair trade butik i et nyt "Verdensmarked", som Holstebro kommune står bag. Det er Svalerne i Århus, der står bag fair trade butikken, og foruden den bliver der restauranter og butikker med produkter fra Afrika og Asien. Hanne har fundet en gruppe frivillige, men kan godt bruge flere (tlf. 86 27 93 86 eller 30 610 097). De regner med at tyvstarte allerede i december, bl.a. med en bod på Kirketorvet om lørdagen.

afsender: Genvej til Udvikling, Skovvej 24, 9510 Arden.

